

Večernik

Leto I. (VIII.), šte. 182

Maribor, sobota 10. decembra 1927

»JUTRA«

Izahaja razun nedelje in praznikov veak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem št. 200 v Ljubljani št. 11.400

Učija mesečno, prejetan v spravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uradništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutro« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Dve novi trozvezi v Evropi

FRANCOSKO-JUGOSLOVANSKO-GRŠKA TER ITALIJANSKO-ALBANSKO-MADŽARSKA ZVEZA.

ZENEVA, 10. decembra. V tukajšnjih diplomatskih krogih zatrjujejo, da so se pogajanja francoskega zun. ministra Brianda z grškim zunanjim ministrom Kafandarism končala s popolnim uspehom. Da ustvari na Balkanu protiutež, se namreč Francija trudi, da pridobi Grško za soudeležbo pri jugoslovansko-francoski pogodbi, ki bi prišla v poštev kot podlaga za balkanski Locarno. Ker je Francija v Ženevi zelo spretno in odločno podpisala grške zahteve glede begunskega vprašanja in je bilo vprašanje grških vojnih dolgov v Franciji zelo ugodno rešeno, se smatra v političnih krogih možnost trozvezne pogodbe med Francijo, Jugoslavijo in Grško kot popolnoma resna kombinacija.

RIM, 10. decembra. Možnost, da se Grška pridruži jugoslovansko-francoski pogodbi, je vzbudila tu veliko razburjenje, ker bi na ta način razširjena pogodba vnovič prekrizala politične načrte Italije na Balkanu in imela za posledico novo poslabšanje italijanskega prestiža.

BUDIMPEŠTA, 10. decembra. Ministrski predsednik grof Bethlen je v spremstvu prosvetnega ministra grofa Klebelsberga zapustil Ženevo in odpotoval v Rim, da se tamkaj sestane z Mussolinijem. Bethlenovemu potovanju pripisujejo v ženevskih krogih velik pomen, ker deluje italijanska diplomacija na to, da se Madžarska pridruži italijansko-albanski zvezni in defenzivni pogodbi.

Sestanek skupščine

Beograd, 10. dec. Ministrski predsednik Vučković je bil sprejet danes dopoldne od kralja v avdienci. Narodna skupščina je sklicana za sredo, dne 14. t. m. Istega dne bo važna seja Demokratske Zajednice. Ker je Davidović svojo za včeraj napovedano avdienco odložil, računajo v opozicijskih krogih z možnostjo važnih odločitev v demokratski stranki.

Avtomatična telefonska centrala v Mariboru

Volilni list Slov. ljudske stranke, »Mariborčan« zatrjuje v svoji prvi številki, da je pridobitev avtomatične telefonske centrale za Maribor edina zasluga župana dr. Leskovarja, ki je na inicijativo poslanca g. Žebota sklical leta 1924. anketo, kjer se je sprejela in odposlala obširna tozadevna spomenica.

Resnici na ljubo ugotavlja podpisani gremij sledeče: Trgovski gremij v Mariboru je pričel akcijo za pridobitev avtomatične telefonske centrale že takrat, ko se g. dr. Leskovarju še niti sanjalo ni, da postane mariborski župan. Stvar je uspela v toliko, da je poštna direkcija v Ljubljani z dopisom št. 16.282/III z dne 18. maja 1923 sporočila gremiju, da je za Ljubljano in Maribor že določena po ena avtomatična centrala, vendar pa nima še zagotovljenega kredita za adaptacijo te naprave, ki bo znašala okrog pol milijona dinarjev. Da bi za slučaj, ako bi vlada ta kredit ne odobrila, Maribor to prepotrebno napravo ne izgubil na korist kakega drugega mesta, bi bilo potrebno kredit tukaj zasigurati. Zato je sklical načelnik gremija g. Weixl na dan 12. junija 1923 anketo telefonskih naročnikov, katere se je za občino ude-

ležil takratni župan g. Grčar. Po poročilu vodje telefonskega vzdrževalnega urada g. Bračka in zborničnega tajnika gosp. Mohoriča ter po obširni debati se je izvolil akcijski odbor za pridobitev avtomatične telefonske naprave, ki je imel poslovati na magistratu, kojemu so se vsi akti odstopili. Ko je kmalu na to zapustil gosp. Grčar županski stol in ga zasedel gosp. Leskovar, je bila pač njegova dolžnost, kot dobro honoriranega župana, da akcijo nadaljuje.

Vsled poznejših spletk raznih večjih mest naše države, zlasti pa Sarajeva, je postala avtomatična telefonska centrala za Maribor skrajno ogrožena, čeravno so bila adaptacijska dela glasom Uradnega lista št. 25 iz leta 1925 že razpisana. Zato je gremij s svojimi dopisi na velikega župana in Zbornico za trgovino, obrt in industrijo z dne 20. novembra 1925 predlagal, naj se centrala določena za Sarajevo, deli, ker je za eno mesto prevelika, kar se je končno s posredovanjem naših stanovskih organizacij in mestne občine doseglo.

To se je gremiju zdelo potrebno pojasniti, da si ne bo kaka politična stranka prisvajala zaslug naših stanovskih organizacij. V koliko sta stvar podpirala mestna občina in poslanski klub SLS, smatramo to samo kot njih dolžnost, saj je jasno, da volimo in plačujemo naše župane in poslance vendar zato, da zastopajo naše interese. Povdariti pa moramo, da je naše prizadevanje podpiral tudi poslanski klub SDS.

Trgovski gremij — preds. W. Weixl.

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni, Putnika v Mariboru, Aleksandr. 35

Nov davek na alkohol

NOV NAMERAVAN ATENTAT NA VINOGRADNIŠTVO IN KMETIJSTVO V MARIBORSKI OBLASTI.

Pod naslovom »Začetek avtonomije« je priobčil »Slovenski Gospodar« v svoji 48. številki uvodnik v katerem opisuje delokrog oblastnih skupščin — ki da so začetek avtonomije. Naše stališče in dolga borba SLS baš proti oblastnim skupščinam nam je itak znana. Ne mislim torej polemizirati s člankarjem, opozoriti hočem le na dobroto, ki nas čakajo z novim proračunom oblastne skupščine. Za tekoče leto se itak gospodari s posojilom 10.000.000 Din, ki ga je najel oblastni odbor. Vršile so se nam reč letos volitve v narodno skupščino in občine in je bilo SLS, ki absolutno gospodari v oblastnem odboru, skrajno neprijetno obremenjevati prebivalstvo, vsled česar so si gospodje pomagali s posojilom.

Sicer ni bilo nikjer mogoče zvedeti, kako si gospodje mislijo krite izdatkov, v navedenem članku pa izvemmo v odstavku »Lasten delokrog oblastnih skupščin«, da bo uvedla oblastna skupščina le takse na luksuzne stvari, na plese in veselice, na avtomobile, na alkohol, kino itd.

Ne mislim se baviti z drugimi taksami, ki itak, izvzemši takse na avtomobile, kaj posebnega ne bodo prinesle, baviti se hočem le s trošarino na alkoholu.

Naš oblastni odbor obvladajo absolutno dva odvetnika ter en duhovnik, vsi v Mariboru. Ker večino stroškov mesta Maribora krije doklada na trošarino, mislijo torej, da ne bi bilo napačno, če bi taka doklada nosila tudi dober del stroškov oblastne samouprave.

Poleg državne trošarine se plačuje danes v vseh občinah kot občinski davek precej visoka doklada na to trošarino, in to žal na pritisk velikega župana.

Vsled itak visokih cen, slabega splošnega gospodarskega stanja, velikih režijskih stroškov gostilničarjev in sličnih drugih vzrokov, padel je konzum vina na minimum. V naši oblasti, kjer živi ena tretina prebivalstva od vinogradništva, so bili donosi vinogradov zadnja leta izredno mali; letos gotovo ne smemo računati povprečno čez 8 hl na oral. Ta izredno majhen pridelek je vzrok, da so cene nekoliko višje ter da se da pridelek vsaj vnovčiti. Ves primanjkljaj se pa krije z banatčanom in dalmatincem, ki se prideluje pod izredno ugodnejšimi pogoji, je pa sicer veliko slabejši v kvaliteti in zato tudi veliko cenejši.

Vse, kar ima opraviti z vinom, bije danes težek eksistenčni boj — pa najsi bo to producent ali gostilničar ali vinski trgovec. Kje so zlati časi, ko je imela pretežna večina gostilničarjev svoje sode in denar, da je lahko kupovala direktno od producentov. To število je padlo že zelo daleč in pada še dalje; gostilničar je navezan na trgovca — in tako tudi producent na posredovanje trgovca. Kdo naj nosi sedaj novo oblastno doklado na trošarino, na vino od teh treh faktorjev. Vsako zvišanje cen vina v podrobnih prodajih bo zopet skrčilo že itak pičil konzum vina.

Člankar »Slovenskega Gospodarja« pravi, da se teh dajatev lahko vsakdo ogne, če hoče; ako pa ne, naj jih plača, ter da te dajatve ne bodo zadele niti kmetja, niti delavca, malega obrt-

nika niti trgovca. Gospodje, koga pa? Ravno te sloje vse, v glavnem pa vinogradnika in vinogradniške delavce.

Poglejmo pa si tudi doklado na državno trošarino na žganje, ki je na prvi pogled nekoliko simpatičnejša.

Obravnavati hočem ta predmet zgolj s stališča producenta kmeta. Danes se plačuje na 100 odstotkov alkohola v žganju 15 Din državne trošarine in v večjih občinah tudi še občinske doklade. Pri tej trošarini doseže producent danes komaj za liter 40—50 odstotkov nezatrošarinjenega žganja 15—20 Din. Le oni, ki je že sam kuhar žganje, ve, koliko se porabi drv — koliko se zamudi — in koliko pri taki ceni ostane potem za snov samo, iz katere se žganje kuha. Doklada 100 odstotkov — recimo da tako misli oblastna skupščina skleniti, — zviša ceno užitnega produkta za 6 do 7 in pol Din. Podrobna prodaja trgovcem in gostilničarjem je že danes v rokah veletrgovcev. Tako zelo zvišana trošarina bo vzrok, da bo veletrgovec pritiskal na ceno pri producentu, ter da bo uporabljal vedno več špirta in drugih esenc. Škoda bo imel pa slednjič spet le kmet. Ne bo več žganja prodajal, ker se mu ne izplača.

Večina med oblastnimi poslanci SLS v naši oblasti je kmetov — upajmo — da se v svojem zdravem razumu postavijo proti naklepom svojih akademskih poveljnikov, ter odbijejo nameravan atentat na vinogradništvo in kmetijstvo sploh. Ne bojte se nobenih groženj!

Humanitarno delo v Guštanju

V četrtek so v Guštanju slovesno blagoslovili ter izročili namenu rešilni avtomobil, ki ga je nabavil krajevni odbor Rdečega križa pri tvrcki Košir in drug v Mariboru. Blagoslovitev je izvršil guštanjski župnik g. Rehar, govorili so pa gg. dr. Erat za Rdeči križ Guštanj, nadzornik Wester iz Ljubljane za oblastni odbor Rdečega križa, Lojze Kuhar iz Pariza — guštanjski rojak, okrajni glavar Koropec in guštanjski župan Juh. Udeležba je bila velika, mnogo vencev in zastav v znak, da prebivalstvo mežiške doline visoko ceni delovanje agilne krajevne organizacije Rdečega križa. Na čelu te organizacije sta srezki sanitetni referent dr. Erat kot predsednik, Rajko Kotnik kot tajnik. To inicijativo in odlično vodstvo je s pomočjo požrtvovalnih odbornikov v kratki dobi izvršilo veliko človekoljubno in kulturno delo. Rdeči križ je bil v Guštanju ustanovljen 6. 6. 1925 s posebnim rešilnim fondom in lastnim kinom, ki deluje na Prevaljah in v Slovenjgradcu. Zbirka za rešilni fond je pri podjetjih in občinah naletela na slab odziv, požrtvovalno vodstvo pa ni odnehalo. Ob prvi obletnici ustanovitve Rdečega križa je bila v Guštanju velika tombola, ki je nabrala mnogo darov za poplavljenega Mežiške doline, za obrtno-nadaljevalno šolo v Guštanju in za božičnico revnih otrok. Par mesecev pozneje je bila dobro uspela akademija, od 10. do 17. julija letos pa odlična higijska razstava. Rdeči križ Guštanja je ustanovil letno javno kopališče, njegova higijska šola je vzgojila že 5 bolničarjev, za bodoče pa snuje zdravstveni dom in okrevališče na Jadranu. Organizacija Rdečega križa v Jugoslaviji, ne šteje zastoj guštanjske podružnice med svoje najboljše. —

Bol za mariborsko občino

MODERNI MARIBOR — NAŠA ZA SLUGA. — KANALIZACIJA IN HODNIKI. — PROTI DEMAGOGIJI IN VARANJU VOLILCEV.

Gospod urednik! Bogami nikdar ne berem demagoške samohvale, ki jo servirata svoji mbralcem »Slovenec« in njegov pohabljeni novorojenček »Mariborčan«, ki ga čaka že čez 10 dni sigurna smrt. Te dni sem čisto slučajno prebral izrezek »Slovenca« pod naslovom »Moderni Maribor — naša zasluga« in malo premislil. Začudil sem se. Čujmo!

Jedro vsega je: Brez SLS in njenih generalov (znanih in neznanih) bi bil Maribor od ere župana Tappeinerja, preko dr. Reiserjev in Schiedererja do Grčarja do danes zakotna pohorska vas z blatnimi cestami, hudourniki na ulicah, s slamatimi strehami in tako dalje. Ker pa je bila SLS poverjena skrb in briga mestnega gospodarstva in s tem tudi skrb za povišanje mestnih občinskih doklad ter najetje milijunskih posojil, je po logiki demagoških škribontarjev zasebna zasluga župana dr. Leskovarja, mogoče tudi zasluga Marka Kranjca, Januša Goleca, Franca Hraščelja, Zebota in drugih »zlatih« ljudi, da so se s tujim denarjem zidale hiše in kupili avtobusi... Tega bi po logiki klerikalne gospode ne razumel n. pr. kak Grčar, dr. Lipold ali katerikoli drugi, če bi imel na razpolago kredite in vtaknil v mestni proračun toliko in toliko odstotkov več občinskih doklad.

Poleg izrazite »šveflarije«, kaj je vse mestna občina pod SLS-ero nabavila na tuj račun, govori »Slovenec« o velikomestnem značaju Maribora in pozablja (seveda demagoško preračunjeno!) da je bil Narodni blok ne pa SLS s svojimi idejami in predlogi tisti, ki je sprožil marsikatero važno napravo, ki je bila v glavah reakcionarnih klerikalcev dolgo — »španska vas«! In v Narodnem bloku so bili najagilnejši in najbolj inicijativni delavci demokrate.

»Slovenčev« poročevalec piše o regulaciji in popravilu ulic, o kanalizaciji in zopet o popravilu cest, v tonu, kakor da je vse to kaka višja milost in ne dolžnost funkcionarjev, katerim je bilo poverjeno mestno gospodarstvo!

Sreča pri tem je, da mariborski občani, davkoplachevalci in volilci niso tako slepi, kakor si to »krščansko-socialni« kopijemetalci in kanonirji v Cirilovi citadeli predstavljajo. Dokaz o resničnosti te trditve bo brezdvomno podan v nedeljo, dne 18. decembra leta 1927.!

Potem našteva šaljivi kljukec, ki se pravzaprav neusmiljeno norčuje iz »Slovenčevih« bralcev, kar enašt pripravljene načrtov! — Tableau!

Ali bi bilo kaj bolj smešno ali manj resno, ako bi recimo neklerikalne in napredne stranke objavile kar 56 ali več za bodočnost pripravljenih načrtov samo zato, da se zamamijo lahkoverni volilci, kakor koza na sol?!

Če bi bil jaz nosilec liste, bi obljubil še več bonbonov, zavtilih v še svetlejši štanjoli, ako mi dajo gospodje klerikalci garancijo, da ne utonem na Koroški cesti ali si pa ne razbijem kje v sredini »velemestnega« Maribora nosu ali celo butice.

V pero mi sili povest o sraki s pavovim perjem, storija o petelinu, ki si domišlja, da s svojim kukurikanjem vzbudi beli dan ali prerեսnična baika o oslu, ki si je nataknil levovo kožo, stopil pred živalsko carstvo in si dal izkazati kraljevske časti. Bogami, ta vtis imam, ko čitam take neslanosti, kakor jih servira »Slovenec« svojim štajerskim bravcem in se ga ne morem ubraniti, četudi skušam v obrambo pred tem vtisom porabiti celih 30 HP.

Poslušaj, dragi čitatelj in volilec! Pozimi ti govorijo ti naivni demagogi o novem dravskem kopališču, ne vedo pa, da je dosedanje, toliko hvalisano bilo pravcato — mokro pokopališče vsaj v pretekli sezoni. Mariborčani vedo brez klerikalnih gospodarskih metorjev čisto dobro, da je treba novega mestnega kopališča in vedo tudi, — kar piše doslovno »Slovenec« — »Vprašanje dravskega kopališča se bo tekom prihodnjih let gotovo rešilo.« — Podpišemo in pristavimo, da že prihodnje leto — ne samo tekom prihodnjih let — kakšna previdnost v obliubah! — če bo izvoljeno agilno napredno občinsko zastopstvo.

Potem na hvala za »členstvo mesta! Kakšna milost, katere ne more nikdo drug nakloniti Mariboru. V dolgi raidi naštevanja vseh stavb, parkov, trgov in cest se vleče dolga rdeča nit Mi in samo mi!! Previdno pa je »Slovenčev« kljukec zamolčal, da imajo največ zaslug za to ravno demokratski občinski svetniki.

Za danes bodi to pismo dokončano v miru božjem. Na vidiku je Golecov volilni »Mariborčan« zložen in pripravljen v Cirilovi citadeli kakor zaboj ekrazitnih šrapnel...

O, še bo »lušno«, dokaj »lušno« v Mariboru, najbolj »lušno« pa v nedeljo, dne 18. decembra leta Gospodovega 1927., do katerega časa se bodo Mariborčanom, seveda volilcem in davkoplachevalcem odprle zasenčene oči in se bo tudi v glavah zasvetilo spoznanje dobrega in hudega.

Mariborski in dnevni drobiž

Seje in sestanki SDS v Mariboru

V ponedeljek 12. dec. seja širokega sreskega odbora za mesto Maribor ob 20. uri v hotelu Kosovo.

V torek 13. dec. volilni sestanek za I. okraj ob 20. uri pri Kosiču.

V sredo 14. dec. volilni sestanek za II. kraj ob 20. uri pri Puntigam.

V četrtek 15. dec. volilni sestanek za IV. okraj pri Dergasu ob 20. uri.

V petek 16. dec. volilni shod za celo mesto v spod. mali dvorani Narodnega doma.

Volitev župana v Slatini-Radencih.

Pri volitvi občinskega starešinstva, ki se je vršila v petek, je bil zopet soglasno voljen za župana odlični naš obmejni, narodni borec gosp. Jakob Zemljič; za občinske svetovalce pa g. Fr. Zamuda in g. Franc Puhar. Velezasluženemu delavcu, vrlemu našemu somišljeniku ob naši severni granici k zopetnji izvolitvi prav iskreno čestitamo! —

Kako je SLS pozabljiva!

V »Slovenca« in v najnovejšem revol-ver-žurnalu »Mariborčan« se gg. klerikalci obregujejo ob bivšega socialističnega župana Grčarja in ob njegovo gospodarstvo. Zakaj pa gg. svojim častitim »bravcem« ne povedo, da je bila l. 1921 SLS tista, ki je dvignila Grčarja na ščit kot župana. Če se njegovo gospodarstvo ni obnesl, je SLS vsekakor sokriva.

Ljudska univerza v Mariboru, Slomškov trg 17.

V nedeljo 11. decembra ob 4. pop. je prvi otroški večer. Ga prof. Ribaričeva bo pripovedovala lene pravlice. Sledijo lepe glasbene točke in h koncu še skiopitične slike. — V ponedeljek: g. operni pevec Neralić noie operne arie (ob 8. uri zvečer). — V Studencih (deška šola). V torek 13. decembra ob 7.30 predava oblastni referent g. dr. Jurečko o »Jetiki«, tem hudem sovražniku delavstva. —

Radio na Klopnem vrhu.

Koča na Klopnem vrhu je nepričakovano obogatela za nadvse hvalevredno napravo, ki je baš v gorskih zavetiščih izrednega pomena. Gospodar koče na Klopnem vrhu je instaliral radio sprejemno postajo, ki jo je odkupilo SPD in bo vsem posetnikom na razpolago. Mariborska koča ima klavir in pojočega oskrbnika, Ruška harmoniko in orglice, Klopni vrh pa je od gramofona prišel do radio aparata. Planinci podjetnost gospodarja iskreno pozdravljamo. —

Oficirji mariborske garnizije

priredijo dne 17. t. m. v Unionski dvorani slavnostni ples v proslavo roistnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Pričetek ob 9. zvečer; obleka za gospode frak ali smoking, za dame plesna toaleta. Za ta ples se ne bodo razpošiljale posebne pozivnice, temveč veljajo kot permanentne in vstopnice one, ki jih izda Oficirski dom. Kdor nima take legitimacije in se želi udeležiti plesa, naj javi to najkasneje do 12. t. m. predsedniku Oficirskega doma, podpolkovniku g. Petković — karsarna 45. pp. Melje. — 1914

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 1. do 7. decembra je bil prijavljen mariborskemu mestnemu fizikatu po en slučaj škrlatinke in šena. En slučaj škrlatinke je končal s smrtnim izidom. —

Sadjarska in vrtnarska podružnica Hutomerska

vabi na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 18. t. m. točno ob 1/9. dopoldne v III. razr. deške šole s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajničarja in drvesničarja. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti in plačevanje članarine za 1928. — Pridite vsi člani in prijatelji sadjarstva!

Nesreča pri delu.

Strugar v železniški delavnici Jakob Rakitnik se je včeraj tako ponesrečil pri delu, da je moral v bolnico po zdravniško pomoč. Stružnica mu je prerezala kite na levi roki. —

Ure, zlatenina na obroke brez poviška, Iger, Maribor, Gosposka ul. 15. — 124

V restavraciji »Pri treh ribnikih« v nedeljo 11. PRVO-VRSTNI KONCERT PRVO-VRSTNI Pojedina piščancev. Dobro staro in šele došlo prima novo vino. — Priložnost za ples.

Razstava prof. Gvajca.

Jutri, dne 11. t. m. ob 11. dop. otvoril v slavnostni dvorani v II. nadstropju moškega učiteljskega v Korošcvi ulici akad. slikar prof. A. Gvajc razstavo svojih slik. —

Društvo državnih upokojencev

in upokojenk za Slovenijo vabi vse odbornike, njih namestnike kakor tudi društvene člane k jako važni odborovi seji, ki bo v nedeljo dne 11. t. m. ob 10. dop. v Mariboru, Sodna ulica 9, pritličje, soba 27. —

Gozdovniki!

Jutri, v nedeljo, ob 10. dopoldne, v meščanski šoli obvezen Rodov zbor! — Poročilo občnega zbora v Ljubljani! — Pridite sigurno vsi! — Glavar.

Premogovnik »Peklenica« v Murskem Središču

je razširil svoj obrat z novim rovom. Premog iz tega rova je izvršne kakovosti, ki je dobavo toliko povečala, da je premogovniku mogoče, znižati ponovno dosedanje cene. Mnogoštevilni odjemalci tega izvršnega in vsestransko dobro vpeljanega kuriva pozdravljajo ta redek slučaj redukcije cen. Opozarjamo na tozadavni današnji inserat. 1871

Nov sejem v Slov. Bistrici.

Vsled razglasa mestnega urada v Sl. Bistrici Br. 107-3 objavljamo, da se vrši dne 15. decembra (v četrtek) v Slov. Bistrici na novo vpeljani živinski in kramarski sejem. Interesente pozivamo, da ga v čim večjem številu posetijo. 1855

Ustanovni občni zbor Pogrebnege društva na Pobrežju pri Mariboru

bo v nedeljo, dne 11. decembra v verand. gostilne Simonič, Cesta na Brezje 15 ob 9. dopoldne.

Priglasitev zasebnih žrebcev k licencovanju.

Lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenitni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, morajo priglasiti žrebce najpozneje do 31. dec. pri sreskem poglavariju (mestnem magistratu), v čigar okolišju se nahaja. Pri priglasitvi, ki se vrši pismeno ali ustmeno, se mora obenem naznaniti: 1. Ime, priimek in bivališče lastnika; 2. pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Za žrebce toplokrvnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti, se splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Veliko županstvo bo svoječasno razglasilo, kje in kedaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licenco). —

Skrb vsake gospodinje.

Otroci morajo v šolo, stanovanje treba da je v redu, jed tečna, a cela družina snažno oblečena. — Take in enake skrbi ima vsaka gospodinja. Ako jo torej rešimo vsaj skrbi za veliko žento, smo ji storili mnogo. Čarobno sredstvo za pranje perila se imenuje »Radion«. — Kupite še danes en zavitek, pa poizkusite! —

Vi sami boste obdarovani!

Od 1. do 25. decembra priredimo za naše cenj. odjemalce stalno božičnico, tako da vsak kupec dobi od nas srčkano božično darilo! A. Stojec, zlatnina, ure, Maribor, Jurčičeva 8. — 1838

Pri zaprtju.

nerednem prebavljanju, bolečinah v želodcu, glavobolu, pri občnem nerazpoloženju, je potrebno vzeti jutraj na tešče kozarec prirodne Franc-Jožefove grenčice. Po izkušnjah, pridobljenih na klinakah za notranje bolezni, je Franc-Jožefova grenčica izvršno sredstvo za čiščenje. —

Ljudje govore,

da se dobe pri tvrdki L. Ornik, Koroška cesta 9, vsakovrstni oblačilni predmeti po neverjetno nizkih cenah in to celo na obroke. Poidite in poizvedite, če je to res! To bi res bila kolosalna ugodnost! — 1903

Občinske volitve v Studencih

Od članov Narodnega bloka, ki je bil ustanovljen l. 1924 in kateri še danes obstoji v celoti in solidarno deluje, smo prejeli na našo včerajšnjo notico o občinskih volitvah v Studencih sledeče pojasnilo:

V nedeljo, dne 11. t. m. ne bodo 4 ampak samo 3 skrinjice, ker je bila komunistična lista razveljavljena. Prva lista je socialistična z nosilcema Kalohom in Pušnikom. Druga lista je lista hišnih gospodarjev; na njej briljirajo imena dr. Fritz Juritsch, bivši nemško-nacionalni župan, Ullrich, Frankl, dva Kollniga itd. poleg radikala Belšaka in izrazitih Slovencev, ki pa so postavljeni za namestnike. Tretja skrinjica ni klerikalna, ker SLS sploh ni vložila svoje liste; pač pa ima ta lista naslov »Najemniška lista združenih slovenskih strank« in predstavlja torej Narodni blok.

Tretja skrinjica je torej skrinjica narodno zavednih mož posestnikov in najemnikov in bo zato vsak Slovenec brez razlike političnega mišljenja vrgel svojo kroglico v tretjo skrinjico za Narodni blok.

Studenci! Pozivam Vas, da v nedeljo, dne 11. t. m. glasujete za listo »Najemnikov združenih slovenskih strank«, ki ima tretjo skrinjico. Volitev se začne ob 7. zjutraj. Volite že dopoldne!

Pred razpustom občinskega odbora v Šoštanju

V mestu Šoštanju so bile 27. nov. občinske volitve, pri katerih je dobila »nemška« lista 8 odbornikov, soc. demokrati 3 in SDS 6. Ker v Šoštanju pravih Nemcev ni več kot kvečemu 15, poleg tega pa kakih 30—40 renegatov, je jasno, da je nemška lista dobila svoje glasove le s pomočjo najgršega terorja tovarnarja Woschnagga in njegovih pomagačev. Saj je znano, da imajo socialni demokrati nad 150 organiziranih članov, dobili pa so komaj 64 glasov. Znano je dalje, da je imel tovarnar Woschnagg na dan pred volitvami v tovarni volilni sestanek, na katerem se je delavce opozarjalo, naj se zavedajo, kdo je njihov delodajalec, in naj po tem vravnajo svoje postopanje pri volitvah. Jasno je torej, da so Nemci dobili svoje glasove potom najgršega terorja. Z ozirom na vse to sta sklenili SDS in pa socialistična stranka, da vsi na njenih listah izvoljeni odborniki (9 od 17) položijo svoje mandate in da zahtevata razpust obč. odbora, ki itak ne bi mogel biti delazmožen, ter razpis novih svobodnih volitev. To sta obe stranki v posebni spomenici sporočili politični oblasti, katere naloga je sedaj, da stvar v interesu občinskega gospodarstva nujno reši.

Adventni dnevi med ljudstvom

MISTIČNA DOBA ADVENTA. SVITNICE. ČAROBNI STRELEC. LUCIJIJIN KRUH NA POHORJU. PRIPRAVE ZA BOŽIČ. OTROŠKO VESELJE.

Decemberski dnevi, ko zapade sneg in se vse pripravlja na vesele praznike, so na kmetih posebno idilični. Nekaka mistika obdaja takrat selišča in domove, vse preveva skrivnostno hrepenenje po miru na zemlji... Vse kaže dobro voljo.

Značilne za to dobo so »svitnice«, ki adventni čas še posebno praznovajo. Zgodaj zjutraj, ko je še trda tema, hite ljudje od vseh strani s svetilkami in bakljami proti cerkvi. Kot kresnice v poletni noči svetijo ob pobočjih in cestah, le bela snežna odeja te spomni na poezijo božične noči, ki se bliža. Ljudstvo je mnenja, da je neobhodno potrebno, udeležiti se 3 svitnic. V Slov. Goricah in na Pohorju se to strogo izvaja, ob Ščavnici je pa za dekleta razširjena še posebna navada.

Že na prvo adventno nedeljo si mora deklica kupiti robec; nikdo ne sme videti, ko si ga kupuje, trgovcu mora plačati toliko, kolikor on zahteva. Kupljeni robec si mora ves adventni čas na skrivnem rpbiti. Pri polnočnici mora med pvzdigovanjem storiti skrivaj zadnji vbodljaj. V cerkvi in domov grede ne sme spregovoriti. Ko pride domov, si mora dati robec pod zglavnik in na njem zaspati. Po noči pride tisti, ki ga bo poročila, da ji obrise z robcem lice...

Tudi za fante v Slov. goricah je znan poseben adventni običaj. Na dan sv. Lucij: — 13. decembra se mora začeti de-

lati stolec, ki se nese k polnočnici in na njem se lahko zve bodočnost. Ponekod se delo prične že na dan sv. Barbare (4. dec.) Stolec mora biti iz 9 vrst lesa in se mora delati skrivaj. Tudi na Pohorju so istega mnenja, vendar imajo tu še neko drugo opravilo. Na Lucijin dan se pečejo mali hlebi kruha, ki mu pravijo »Lucijin kruh«. Ima posebno čudežno moč pri živalih. Še celo pes dobi svoj delež proti steklini. Ta običaj je razširjen tudi drugje, vendar pomešajo med kruh razno semenje in zelenje, nabrano o kresu. Živina ima potem dober tek.

Lucijin dan se je svoj čas praznoval na Murskem polju posebno čudno. Dve ženski ali dva moška sta se oblekla kot Lucija in strežnica. Lucija je bila črna, strežnica bela. Prva ima velik krožnik, na njem pa dolg nož in očl. Ona sili otroke moliti. Tistim, ki radi molijo, deli sladkano koruzo, ki jo nosi seboj. Kateri pa ne molijo, jim koplje očl. Strežnica ima veliko sekuro, na kateri so obešene peroti, ki stoje v stran, kakor ušesa. Tega strašila se otroci bojijo, ker mislijo, da bi jih pograbilo, če ne bi pridno molili.

Adventni čas je tudi čas za božične priprave: izrezovanje jasic, prirejanje drevesnih okraskov itd. Že to je za deco posebno veselje in čim bolj se bližajo prazniki, tem bolj nestrpna postaja. Šele božični zvonovi svete noči prinesejo težko pričakovani mir ljudem na zemlji...

gah spreten, sposoben za pretvarjanje v bistvo vseh mogočih tipov, ne da bi imel za to priložnega daru... Seveda vse napol ali na četrt, ne da bi se potrudil gledati na konec svojega igranja. Zgodilo se je temu tretjemu bratu, da mu je

ta ali ona »dama iz družbe« vspricho mene spraševala vest, a on je bil sveti Alojzij (ime mu je drugače) in ni vedel ničesar. Bil je nekdo drug, a on je čist in moralno globoko čuteč, saj to spričuje njegov — položaj.

Slovenjebistriška kronika

Slov. Bistrica, 10. decembra.

Veliko veselje je zavladalo tudi pri nas, ko smo zaznali za sklenitev prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Med tem, ko smo se mi veselili, se je seveda Mussolini zviljal, kajti on dobro ve, da se nad njim pripravlja nekaj, kar mu bo dalo obilo plačila po njegovem Caporetu.

Nad Sl. Bistrico je zavladala huda mrzlična bolezen. Bacili v neizmernih množinah so se pojavili med našimi »purgarji«. Kar trese jih. Zakaj? Volitve so tu in že nekaj dni teče pri okroglih in štiriočnatih mizah takozvani »Agitationswein«. — V vojni smo dobivali proti malariji kinin, za sedanjost malarijo, ki stresa marsikterega, so pa prikladni literčki »rujuega«. Ne rečem nič. Samo gledam in če se slučajno zaletim med družbo, ki šteje pristaše različnih volilnih skrinjic, sem tudi jaz deležen kapljice, ki dandanes preganja slovenjebistriško malarijo.

Da nekateri veljaki napredujejo, je u-mevno. Ni pa mi neumevno, zakaj je nekdo najel »suflerja«. Ali se morebiti tam ustanavlja »teater«? Prav! Saj glavne moči so že tu, ker se nam že obljublja, da nastopi v kratkem kvartet, ki ga bo vodil dobro znani RA I. R.

Sedaj pred volitvami je pri nas obilo sestankov. Pa največje čudo je, da se je pri onem, ki so ga imeli Nemci, govorilo slovenski, na drugem, ki so ga imeli Slovenci pa: če hočeš kranjsko špraho ver-folkomnat, se moraš fremdnih avsdru-hov bedinat.

Iz Zg. Bistrice se poroča, da bodo imeli 4 skrinjice: 1. SDS; 2. Kmečka delavska zveza; 3. SLS in 4. napredna gospodar-ska stranka. Tudi tam bo hud boj, ker že sedaj razsaja tropična malarija. Raz-veseljivo dejstvo pa je, da bo novi župan obvezan, da tlakuje cesto iz Slov. Bistri-ce do Zg. Bistrice s »Flusspapierjem«, ki bo potegnil vso »fajhtnost«, ki se zbira na prog.

Večkrat čitamo o letalskih nesrečah. A to, kar sedaj zapišem, se lahko pripeti šele leta 2000. Gostilničarka je odšla s svojim letalom kupovat vino. Potoma jo je srečala smola. Letalo se je zaletelo v avto. Slednji je pa odskočil in se ni zgo-dilo nič drugega, kakor to, da je imela gostilničarka opraskan hrbet. Nekaj dni pozneje je poskusil isto kupčijo njen so-prog. Tudi on se je zaletel. Pa ne pod avto, pač pa v sv. Urha. Druge posledice ni bilo, kakor drugi dan »mačkova oba-
ra«.

Vas Mariborčane zelo spoštujemo, ker imate velikega župana. Pa tudi vi nam vračajte milo za drago, tudi vi nas občudujte, kajti mi, mi pa imamo »debelega« župana.

V veliki nevarnost pa bodo razni vo-lilci, kajti ravno tam okoli volilnega loka-la je obilo blata in vode. Pa faktorji so jo pogruntali. Da bo pot prikladna, je nekdo ponudil svojo kočijo, zopet drugi je naročil toliko plavalnih hlač, da bomo vsi, ki jim kočija ni namenjena, plavali po raznih potih do naših skrinjic.

Mariborski tipi

NAŠI DON JUANI ALI GOSPODJE JANEZI.

Maribor, 10. dec.

To kar bom tu napisal, je plod dolgega, kajpak objektivnega opazovanja in nobena zafrkacija, ampak odkritje in če smem verjeti svojemu prijatelju, ki mi je dal inicijativo (pobudo) za to »studijo« — bo vse v naslednjem povedano blakantna (ne banalna) mana za mariborsko publiko in če hočete — za neodkrita in še nepreštudirane Don Juane.

Če zgovoriš ali slišiš besedo Don Juan, nisi pravzaprav rekel ali slišal nič posebnega. Don Juan ni nikak tip razun tip erotika, ki se razlikuje od tipa asketa; kajti če nočemo biti lažniki pred samim seboj in svojo vestjo, je vendarle res, da križa pota vsakega moškega več kot ena žena... Če se pa tip Don Juana začne pri prvi, drugi, tretji, četrti, peti — in x-ti ženi se splošno, zlasti pa pri mariborskih ne more kategorično trditi. Erotično pi-smeniti ljudje poznajo sicer ženjalno pes-nitev Lorenza Daponteja, ki je iz Don Juana napravil nacionalno figuro, v kateri je Don Juan opisan v najrazličnejših poantah in tipičnih karakteristikah, vendar grešimo proti objektivnosti, če bi španskega Don Juana, kakor je pisan, generalizirali za vse tudi slovenske »gospo-de Janeze« — (kar so v resnici!); kajti tip Don Juana ni jedinstven, njih je več, zlasti v Mariboru. Pri teh tipih pa so take razlike kakor sploh v značaju smrtnih ljudi.

Toliko za uvod. Pripomnim naj še samo to, da imen teh specialitet Maribora iz posebnih razlogov ne bom imenoval, za katero diskretnost pričakujem protiuslugo.

Prvi je močno dražljiva natura, kateri ne zadostuje njegova precej krepka zakonska polovica. Močne narave, biko-vega vratu razbija ženska srca kakor vratove šampanjskih steklenic, kateremu sportu je posebno vdan. Pri tem svojem poslu prepeva in se smeji z gromom pre-pričanega bikoborca in je o specifični vrednosti ženske prepričan v to smer, da ni za drugo rabo in ne sme služiti v druge svrhe kakor v njegove strategične načrte. Omenil bi še, kam zahaja in kje

se ga vidi največkrat, ali to bi bilo ne-varno. Pripomnim le, da je spoštovana ličnost in da je njegova don-Juanska strategija v okviru vpliva nepremagljivih okolnosti — upravičljiva.

Drugi je eleganten, duhovit bon-vivan, ki je v dno svoje duše prepričan, da mu ena sama ženska za duševno razvedrilo ne zadošča. V biografijah slavnih mož mu topogledno naliči — Goethe. Ta »drugi« je uspešno-ljubezniv in se nanj nobena ženska ne jezi, o preklinjevanju pa sploh govora ni; kajti iz njegove prakse mu je dovolj znano, da se ženske v principu nikdar ne ježe, če imajo zavest, da so se kedaj predale ljub-ljenemu možu. Ta Don-Juan (slov. »gospod Janez«) ima do revnih veliko usmiljenje, ne more pa niti njim, še manj pa sebi pomagati. Tem lepim revicam pa ostane dober prijatelj in zaščitnik še dolgo potem, ko je nehaj misliti na telesne čare revne oboževanke, kateri se je približal iz golega »usmiljenja« do njih krute usode... Rad popiva in plača svoje raču-ne točno. Prigodi se pa, da je že marsi-kateri krojač in čevljar brezmotorno letel preko stopnic zato, ker ga je motil pri telefonskem razgovoru z direktorjem banke radi menice za Madame X.

Tretji gospod Janez ima — kakor se vidi — nekaj potez od svojih dveh prednikov, vendar je tip za sebe. Njega ne vodi po ljubezenskih potih, nobena iz-razita sila in niti sam ne ve, kaj ga sili, da po vseh pravih dostojnosti preži na svoje »ideale« kakor lovec na srno. A to samo m i m o g r e d e, kar je njegova karakteristična poteza. Nesrečen je samo zato, ker je na svetu vse tako, kakor pravi — nerodno in nepraktično urejeno. Ni igralec pa ima igralsko kri v sebi pa se mu zgodi kakor slavnemu tenorju, ki sprejema prvokrat vse dame, katere ga prosijo za milosten avtogram z bla-ženim, ljubeznivo-sladkim nasmehom, drugikrat daje iste že z nevoljo, med tem ko mu tretjikrat že stopi žolč pred grlo. Tudi drugače je igralec men-talitet, pravi pozér v vseh mogočih vlo-

Prospeta

Mariborsko gledališče

Sobota, 10. decembra ob 20. uri »Mada-me Butterfly« ab. C.

Nedelja, 11. decembra ob 20. uri »Logarjeva Krista«. Prvič. Navadne operne cene.

Ponedeljek, 12. decembra. Zaprto. Torek, 13. decembra ob 20. uri »Mada-me Butterfly« ab. A. Kuponi.

Nedelja v mariborskem gledališču. To nedeljo, 11. decembra, se vprizori samo ena predstava: priljubljena opera »Logarjeva Krista« prvič v tej sezoni. Vlogo cesarja Jožefa II. igra g. Danež, vlogo dvornega maršala g. VI. Skrbinšek, druge vloge pa so zasedene kot lani. Veljajo navadne operne cene.

Marib. gled. abonenti se naprožajo, da plačajo svoje zapadle obroke do 15. dec.

Gostovanje graškega gledališkega an-sambla v Mariboru.

Pogajanja glede gostovanja graškega gledališkega ansambla v Mariboru so u-godno zaključena in je dosežen sporazum, da bodo Gradčani gostovali že 19. t. m. Uprizorili bodo Schillerjevo »Kovarstvo in ljubezen«, katerega uprizori-tev na Dunaju je graškemu gledališču prinesla velik uspeh, kajti kritika je s priznanjem nagradila umetniško kvalite-to podajanja in označila graško gledali-šče za najboljši izvedunajski ansam-bel. V »Kovarstvu in ljubezni« sodeluje-jo: Gustav Zimek, Erich Strömer, Hans Kamauf, Grete Imle, Wenzel Hoffmann, Hans Jorg Adolff, Flora Schweikhardt, Ida Kossow, Wally Waldeck in Louis Mittersteiner; kot inscenator pa bo fun-giral Wenz. Hoffmann. —

Fran Nerallč

V ponedeljek, dne 12. t. m. nastopi naš operni bariton, Fran Nerallč v samo-stojnem koncertu pred mariborsko pub-liko. Nedavno je absolviral uspešna gos-tovanja v Zagrebu in v Ljubljani. V Zagrebu je nastopil kot Rigoletto, v Ljubljani pa kot oče Germont v Travia-ti. Povsodi je ugodno iznenadil gledali-ško publiko ter si pridobil polne simpa-tije, kar je dokazal živahni aplavz, kate-rega je bil deležen. Tudi poročevalci so mu darovali veliko pozornost in iz njih-ovih kritik je razvidno, da imamo opraviti z umetnikom resnih kvalitit in temeljite muzikalnosti.

Predvsem se omenja njegov značilni in plemenit glasovni material. Nerallčev bariton je liriskega značaja ter ima od narave mehko in lahko višino, nekaj tenoralni zvok. Glasovni obseg je v vseh registrih izenačen. Omenja se k tem še voluminoznost, simpatičnost in metalno zvočnost tona. Pevce poje mirno, uprav elegantno in s sigurnostjo; mnogo pažnje daruje lepemu fraziranju in čuvstveno iskrenemu predavanju ter ne išče zuna-njih efektov. V igri je podal dovršeno kreacijo ter se izkazal kot rutiniran igralec, ki ima živahen in simpatičen nastop. Dajo se mu še migljaji v nadaljno izpo-polnitev umetniških vrlin, pevskih in igralskih in vsa poročila mu prerokujejo lepo bodočnost. Njegov koncert, ki se vrši pod okriljem Ljudske univerze, za-sluzi torej vso našo pozornost in prav posebno še opozarjamo na srečno sestav-ljen vsopred, ki vsebuje arje iz domače-ga, kakor tudi najbolj priznanega sve-tovnega slovstva. Jamči se nam poseben umetniški užitek in občinstvo vabimo, da posesti v kar največjem številu prireditev priljubljenega domačega umetnika, kate-rega nam bo vzel v prihodnji sezoni prav gotovo kak večji oder.

H. D.

Iz kraljestva filatelije

ZANIMIVI POŠTNI ŽIGI NA ZNAMKAH LJUBLJANSKE IZDAJE ZGODOVINSKI POMEN IN DOKUMENTI

Kmalu po prevratu je podarila Ljubljana slovenskim filatelistom lepo serijo novih znamk, tkzv. ljubljanskih, ki so simbolično prikazovale naše osvobojenje, oziroma na kronskih vrednostih glavo kralja Petra I. Ta izdaja je za filateliste silno zanimiva, ker se je za njih izdelavo uporabljala najrazličnejši papir in najrazličnejše barve, razun tega pa izkazujejo zbog nedostatka potrebnih strojev in tehničnih pripomočkov tudi mnogo tiskovnih pogreškov in napak. Večino teh navajajo vsi boljši katalogi znamk, specialist pa bo našel seveda še vse polno drugih malenkosti, tako, da bo količkaj popolna zbirka obsegala kar na stotine najrazličnejših nijans in to z ozirom na barve kakor tudi na papir, natise itd.

Razen vsega tega pa se najdejo pri uporabljenih znamkah še druge zanimivosti, ki so posledice prevrata, oziroma takratnih poveljnih razmer. To so poštne žigi, s katerimi so bile znamke žigosane. Posebno v obmejnih krajih so ti zelo zanimivi. Poštne uradi si seveda niso mogli nabaviti kar čez noč novih žigov; zato so bili prisiljeni uporabljati še nekaj časa stare avstrijske. In tako naletiš na znamko, ki imajo dvojezične žige — slovensko-nemške —, celo take, ki imajo samo nemške žige, ali pa končno znamke, ki so bile žigosane s popravljenimi žigi, na katerih je bil nemški naziv odstranjen. To so izvršili menda poštne uradi sami; spoznaš jih lahko, ker imajo polovico kroga praznega in v drugi polovici samo majhen slovenski napis, kot je bil poprej v Avstriji.

Kdor ima mnogo žigosanih znamk, si bo lahko sestavil tudi zbirko po poštinih žigih in bo imel s tem veliko veselje. A ne samo to. Tudi zgodovinski pomen imajo take sestave. Našel bo med temi žigi imena krajev, ki bi lahko danes pripadali nam, na primer Koroški; Velikovec, Sinčja ves, Grabščaj itd ter na Štajerskem: Špilje, Cmurek in Radgona. Za poznejše zgodovinarje bodo tudi te majhne znamke s svojimi žigi važen dokument, kajti: avstrijska poštna uprava gotovo ne bi bila dala dvojezičnih žigov

primerih samo znamke, sicer še nalepljene, vendar pa izrezane iz razglednice ozir. dopisnice in slednjih nisem videl, torej tudi nisem mogel sklepati na event. naslovnika, odpošiljatelja, kraj, odkod in kam so bile poslane itd., sem smatral vse to samo za igračkanje ozir. nameravano prevaro.

Nekaj časa pozneje pa sem našel slučajno v albumu znanca dve razglednici, ki sta bili odposlani iz Celovca v Maribor in sicer v času, ko je bil prvi zaseden od naše vojske. Razglednici sta naslovljeni na isto osebo in nosita datume 14. in 15. VI. 1919. V sredi zgoraj sta pečata vojaškega oddelka in zraven čez znamko zopet: SHS Celovec. Popolnoma jasno in razločno. Stvar mi je bila sedaj razumljiva, ko so bili naši vojaki v Celovcu — kar je trajalo menda 10 do 14 dni — tamošnji poštne urad gotovo ni deloval, ker so nemški poštne uradniki najbrže zbežali. Vojaštvo si je odpomoglo s tem, da je samo žigosalo svojo pošto in jo odpremljalo v Maribor. Tako je vzpostavilo vedoma ali nevedoma vojaško pošto in v tem primeru celo vojno pošto. Ker pa je vojaštvo obstajalo večidel iz Slovencev, bi lahko rekli, da je bila to menda edina in zadnja slovenska vojna pošta.

Kakor sem poprej omenil, je bila naša vojska le kratek čas v Celovcu, zato je bilo odposlano od tam gotovo samo razmeroma majhno število poštinih pošilk s to štampiljko in dobro bo, če bi pregledali filatelisti stare albume in zbirke iz prvih poveljnih let, da rešijo, kar se da.

Ker nisem imel časa ozir. prilike, da bi to stvar zasledoval in dobil natančnejših podatkov na pristojnih mestih, bi bilo zelo razveseljivo, če bi se oglašil še kak drug filatelista, ki mu je o stvari kaj znano oziroma kdo od naših strokovnjakov, da bi zadevo pojasnil.

Kot kuriozum navajam še razglednico, odposlano iz Labuda, na kateri pa je znamka uničena mesto s poštinih žigom z uradnim pečatom: Lavamünd, v sredini pa je vpisan s svinčnikom datum: 10. VI. r L r.

Pri Tonetu Gvajcu

(K današnji otvoritvi razstave njegovih slik.)

Minilo je nekaj let, kar nisem zrl v Tonetovo delavnico. Ko sem pa slišal, da pripravljajo razstavo svojih novih del, mi srce ni dal več miru; gnalo me je tja, kje na štore ustvarja svoja divna dela.

Pri vstopu v atelje sem osupnil: Celi kupi slik čakajo v okvirih in brez njih, da jih odpravi mojster v moško učiteljsko, kjer bodo razstavljene. Nad 70 podob.

Tone je bil prav prijazen in mi je z veliko potrpežljivostjo pokazal sliko za sliko in povedal zgodovino nje nastanka. Gvajc ne hodi v naravo z namenom: danes ulovim nov motiv za kako pokrajinsko sliko. Kjer ga prizor omami, tam se uživajoč zamisli vanj, nato pa vzame knjižico in prizor nariše.

Vse slike, kolikor jih je, so posnete po naravi. Kompozicij brez modela ni. Pejzaži, tihožitja in — nekaj novega — prizori iz Maribora.

Najbolj so mi ugajala tihožitja. Gvajc je v njih nedosegljiv. Dolgo sem stal pred trodelno sliko: Srednjo sliko ustvarja bohoten šop raznobarnih krizantem v japonski vazji; divne rdeče in zmedene cvetke se dvigujejo kakor bi živele z modrikastega ozadja. Na levi prehaja v tihožitje z rumenimi krizantemami in na desni se šopirij na tretji sliki rdeče rože nad u redko umetnostjo sestavljenim in naslikanim tihožitjem. Da ima Gvajc okna odprta, ne vem, ali bi tudi k njegovim grozdom ne prihajale ptičice v goste. Ali ste že videli, kako slika Gvajc nagelčke? Pojdite na razstavo in oglejte si jih, ki jih ljubite, kakor jih ljubim jaz, tiste dehteče krasotice poznega poletja.

Gvajc je port narave. Njegove pokrajine niso prozaični posnetki istinitosti. Povsod zna naš mojster vloviti moment, ki daja izrezku narave tisto silo, da vpliva tako privlačno na naše srce: ne moremo se ločiti od teh krasot naše slovenske zemlje. Zdad nam odgrinja umetnik s še zaspale gorske krajine tančico, ki jo je še pravkar zagrinjala — še se vlečejo v globelih sive megle, le vrhovi se svetijo v rdečkasti nežni zarji — svet

se vzbuja in gozd vstaja k novemu življenju. Ali pa na drugi sliki: par golih vrb se dviga v krvavoderčo večerno zarja, tema zagrinja ozadje in se lovi debel in vejic, kakor da se nemo in neusmiljeno bori v ugašajočo lučjo. Nepopisni so občutki, ki navdajajo srce, ko gledaš take prizore. Le težko se ločiš od take umetnine, dasi veš, da te čakajo pri vsaki sliki enaki občutki.

Gvajc se razvija neprestano. Od leta do leta raste njegova umetniška sila. In če primerjamo to, kar je sedaj ustvaril z delom prejšnjih let, tedaj se nam vsiljuje vprašanje: Kdaj pride ta strmeča duša do svojega viška?

Zelimo Tonetu Gvajcu mnogo uspeha. Kdor želi urico nekajenega umetniškega užitka, naj se potruži na njegovo razstavo.

Ultravijoletni žarki in njih ugoden upliv.

V Nemčiji so pričeli pod nadzorstvom profesorja Hingsta zanimivi poizkusi v neki ljudski šoli. Šolska oblast je namreč odredila, da se morajo preizkusiti neka nova stekla, ki prepuščajo ultravijoletno solnčne žarke. V to svrhu so v šoli organizirali tri razrede z dečki in deklicami istih let in približno enake telesne konstitucije. Razredi se nahajajo v treh različnih stavbah, na katerih so okna z navadnimi stekli, okna s stekli, ki prepuščajo ultravijoletno žarke in dvorana brez stekel, torej z odprtimi okni. Vsi prostori so na isti solnčni strani in enake velikosti. Po več mesecih bodo otroci vseh treh oddelkov stehani, zmerjeni in zdravniško pregledani, rezultati pa bodo registrirani. Slični poizkusi so napravili že na Angleškem in ugotovili, da so šolarji, ki so posejali razred z ultravijoletnimi stekli, po 9 mesecih tehtali 1 kg in 4 g več od otrok, ki so obiskovali razred z navadnimi stekli.

Ranjena nevesta pred oltarjem.

Hčerka nekega bogatega trgovca iz Lodza je pred dnevi slavila poroko. V trenutku, ko so svatje vstopali v cerkev, je zavistni snubec nepričakovano skočil k nevesti in ji z nožem preboedel prsi. Kljub težki poškodbi se je dekle dalo prenesti do oltarja, kjer je bila poroka tudi izvršena. Po poroki so jo prepeljali v bolnico.

POSETITE PRVI ZAGREBŠKI BOŽIČNI SEJEM

kjer kupite dobro in po posebno ugodnih cenah na drobno in debelo.

50% popusta na vseh železnicah S. H. S.

od 1. decembra 1927 do vključno 24. decembra 1927. do pol noči.

Legitimacije se dobe na glavnem kolodvoru v Zagrebu in v pisarni PUTNIKA, Jelačičev trg 6, za ceno Din 6.—

1873

krajem, v katerih ni bila vsaj nadpolovična večina Slovencev, torej je to dokaz, da so bili vsi ti kraji po veliki večini slovenski. Nadalje mu povedo tudi, da so bili ti kraji že pod našo oblastjo, da pa so nam jih zopet iztrgali potom izumetničenega glasovanja (plebiscitne znamke.)

Oč zgoraj navedenih žigov je najbolj zanimiv oni Cmureka (Mureck). Znano je, da je obstojal SHS poštne urad v Cmureku še precej časa potem, ko so že vsi drugi v tem pasu prešli nasilno pod upravo Avstrije. Po odločitvi mednarodne komisije je smela obdržati Jugoslavija svoj poštne urad v Cmureku poleg nemškega vsled tega, ker se je od tu oskrbovala pošta za nekatere kraje v okolici Mure v Slov. goricah. To je trajalo nekako do junija 1919, ko so Banterbundovci pregnali z nasiljem zadnje naše poštne uradnike tudi iz tega kraja. Ako se najdejo torej danes kake ljubljanske znamke z žigom Cmurek (Mureck) do menda 3. junija 1919, je to povsem pravilno in v redu.

Pri pregledovanju večje množine žigosanih znamk sem našel dvakrat na štampiljko SHS Celovec, ki je bila posevno pritisnjena čez znamko in sicer čez 10 vinarso rdečo. Ako sem rekel štampiljko, ki je bila menda celo sestavljena iz posameznih črk, torej ne vlita ali izrezana iz enega kosa. Sodim to po tem, ker lega posameznih črk ena napram drugi ni bila povsem vzporedna in pravilna. Barva natise je bila vijoličasta, navadna, kakor se uporablja za ročne štampiljke. Ker sem imel v zgornjih dveh

Iz študijske knjižnice v Mariboru

Priobčuje Janko Glaser.

VI.

Anker M. J.: Kurze Darstellung der mineralogisch-geognostischen Gebirgs-Verhältnisse der Steiermark. Graz 1835. (549.)

Brancsik K.: Die Käfer der Steiermark. Graz 1871. (1190.)

Glowacki J.: Die Moosflora des Bachergebirges. [Marburg 1908.] (450.)

Halte E.: Die Minerale des Herzogthums Steiermark. Graz 1885. (605.)

Hayek A.: Pflanzengeographie von Steiermark. Graz 1923. (1492.)

Hiltl K.: Das Bachergebirge. Klagenfurt 1893. (236.)

Hoernes R.: Die fossilen Säugethierfaunen der Steiermark. Graz 1877. (425.)

Ippen J. A.: Zur Kenntnis der Eklogite u. Amphibolgesteine des Bachergebirges. Graz 1893. (452.)

Kern F.: Ueber den Gneis von Schentowitz (Bachergebirge). Stuttgart 1909. (426.)

Koprivnik J.: Pohorje. V Mariboru 1923. (221.)

Krašan F.: Aus der Flora von Steiermark. Graz 1896. (1077.)

—: Ueber die Vegetationsverhältnisse u. das Klima der Tertiärzeit in den Gegenden der gegenwärtigen Steiermark. Graz 1889. (II 585.)

Landesmuseum, Das steiermärkische Joanneum u. seine Sammlun-

gen. Redig. von A. Mell. Graz 1911. (II 798.)

Malý J. K.: Flora von Steiermark. Wien 1868. (547.)

Mitteilungen der Gesellschaft für Höhlenforschungen in Steiermark. Graz 1896. (410.)

— des naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark. Graz 1863 —. (15.771.)

Munda A.: Rube v slovenskih vodah. V Ljubljani 1926. (II 595.)

Murmann O. A.: Beiträge zur Pflanzengeographie der Steiermark mit bes. Berücksichtigung der Glumaceen. Wien 1874. (548.)

Redlich K. A.: Das Alter der Kohlenablagerungen östlich u. westlich von Röttschach in Südsteiermark. Wien 1900. (II 586.)

Rejser O.: Die Vögel von Marburg an der Drau. Graz 1925. (1491.)

Rolle F.: Geologische Untersuchungen in der Gegend zwischen Ehrenhausen, Schwanberg, Windisch-Feistritz u. Windisch-Gratz in Steiermark. [Wien] 1857. (451.)

Sartori F.: Grundzüge einer Fauna von Steiermark. Grätz 1808. (916.)

Seidl F.: Kamniške ali Savinjske Alpe. Ljubljana 1907—1908. (244—5.)

Sölch J.: Die Windischen Bühel. (Wien 1919.) (606.)

Wradatsch G.: Die Käfer im Sauegeniste. (Berlin 1915.) (734.)

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Pesniško razpoložena Rusija.

»Matin« poroča iz Moskve, da je neki moskovski časopis dvignil glas proti industriji stikov v Rusiji in navaja več primerov. Narodni pesnik Boris Korenjev je povodom prekinjenja diplomatskih odnošajev med Rusijo in Anglijo spenil to objavil v raznih časopisih in revijah devet pesem o isti temi, dočim je pesnik Osip Kolšev ob usmrtitvi Sacca in Vanzettija objavil okrog dvajset pesmi.

Krona Avgusta Krepkega.

Dresdenski časopisi poročajo, da so v priliki preurejevanja historičnega muzeja v Dresdenu našli krono Avgusta Krepkega in njegovo žezlo ter nekatere dragocenosti, o katerih se je domnevalo, da so izginitle. Krona Avgusta Krepkega je izredno dragocena umetnina. Izdelana je iz čistega srebra in pozlačena. Posuta je z različnimi dragulji in tehta 1 kg 83 dkg.

Poslano

Z ozirom na govorice, ki se širijo o podjetju kavarna in gostilna Evropa, izjavljam, da sem podpisani edini lastnik tega podjetja, ki ga vodi na račun gosp. Fiedler. Vse druge govorice ne odgovarjajo resnici in bom proti vsakomur, ki bo skušal še nadalje širiti o podjetju izmišljene govorice, sodnijsko postopal.

Josip Cizel,

lastnik kavarne in gostilne Evropa v Mariboru.

„Raduje se življenje nam, saj Radion

RAZUMNA
MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

Cičerin

SAMOTAR IN ČUDAK DRŽAVNIK IN NE STRANKAR —

Kot najbolj zanimivo osebnost med današnjimi ruskimi oblastniki označuje poročevalec enega največjih pariških listov komisarja za zunanje zadeve Čičerina. Pod carizmom je Čičerin kot bogat aristokrat z mnogoštevilnim vplivnim sorodstvom med ruskim in francoskim plemstvom postal tajnik konzulatov. Služboval je v Washingtonu, Parizu in Londonu. Naenkrat pa se je v veliko presenečenje vlade in plemenitaškega sorodstva znašel med revolucionarji. Zaprtil je čast in bogastvo ter se kot reven begunec naselil v Parizu. Siromašne dele tega vlemesta pozna bolj kot stari Parižani.

Mož je pa tudi čudak. Živi silno skromno in je navadno revno oblečen. Včasih ga pa nekaj prime, podobno manji bivšega nemškega cesarja — in obleče se v najsijajnejše uniforme. Pri sprejemu diplomatov je v skromni in celo oguljeni sukni, na večerji se pa pojavi v gala-uniformi rdečega generala. V taki uniformi ali pa v pestri čerkeški narodni noši pride v veliko začudenje vseh sodrugov tudi na kako sejo, ker najbrž pozabi, kaj ima na sebi. Čičerin je nadalje zakrknjen samec in nasprotnik žensk. V mnogoštevilnih pisarnah zunanega komisarjata ni niti ene ženske delavne moči in če se kaka ženska slučajno pojavi v njegovih uradih, se pri vsej svoji lju-

beznivosti silno razburi. Knjige in godbo ljubi strastno, a na skrivaj kot pravi čudak. Najrajši igra klavir in to le tedaj, če je sam.

Največ in najrajši dela ponoči. Obiske sprejema navadno okrog polnoči. Ker je bila kriza glede rusko-francoskih odnosov tedaj na višku, si je Čičerin izgovoril strogo privatni značaj razgovora. Francoski dopisnik je pa tudi iz takega razgovora spoznal, da je komisar najtlačnejše poučen o političnem in splošnem življenju v Franciji in tudi o literaturi. Ob drugem obisku je komisar novinarju prepričevalno razlagal, da nima Rusija nobenih slabih namenov glede Francije, ko je razgovor nanesel na razmere v Rusiji, je Čičerin zatrdil, da se je v Rusiji osnovala nova aktivna realistična družba in da ni več fantastov, kakršne je opisoval Paléologue v svojih spominih. Ko sta se ločila, se je že daniilo in Čičerin je bil silno prijazen.

Značilno je, da se Čičerin pri vsej vplivnosti niti malo ne vmešava v spore vodstva komunistične stranke s Trockijem. Zanj spor Stalin-Trocki ne obstoja. Pri mnogoštevilnih debatah se še nikdar ni od te ali one strani imenovalo njegovo ime. Izgleda, da je Čičerin zaglobljen v svoje delo za državo ter da se ne briga za to, kdo je na čelu stranke.

ki so vzbujali v Parizu veliko senzacijo, seveda zelo po godu. Ne trpi jih pa budimpeštanska policija. Policija je ravnateljstvu orfeja nastope plesalke brez kostima kratko in odločno prepovedala. Ravnateljstvo se je s plesalko začelo pogajati glede kostimiranega nastopa, plesalka je pa dejala, da je to nemogoče, ker bi se nevarna kača nad nenavadno obleko razburila. Ker je prišla zastoj v Budimpešto, zahteva 5000 dolarjev odškodnine.

Sleparsko izkoriščanje sočutja.

Sleparji so silno iznajdljivi. Na Dunaju je enemu prišlo na misel, kovati dobiček iz splošnega sočutja do žrtev zadnjih dunajskih izgredov meseca julija. Ponaredil si je nabiralne pole za rodbine padlih in ker je svoji slepariji nadel še masko socialistične stranke, je z velikim uspehom pobiral prispevke. Nekaj časa je denar sam pobiral, zlasti med delavci, pozneje je pa postal tako predrzen, da je pod naslovom podpornega komiteja razpošiljal prošnje za prispevke raznim odborom in ustanovam. Ujel se je, ker je bil preveč predrzen.

Novost iz faune.

Izjave ravnatelja berlinskega zoološkega vrta potrjujejo domnevo, da je na zemeljski obali še dokaj velikih živali, ki jih mi niti ne poznamo. V sredini neprodirnih pragozdov neraziskanega Konga, v nepreloženih močvirjih, so odkrili novo, zelo čudno žival, ki je nekaka mešanica cebre, žirafe, konja in antilopa. Razen tega se domneva, da žive v neraziskanih predelih centralne Afrike ogromni krokodili — ostanki živalskih monstrov iz predzgodovinske dobe. Končno so v Avstralskem morju iztaknili ribo »seradotus«, ki doslej še ni bila znana.

Plesalka s kačo.

V Budimpešti je velikanska reklama napovedal nastop plesalke Arimand Banu v Royal-orfeju. Ta plesalka je namreč slovita po svojih orientalskih plesih in ravnateljstvo orfeja jo je pridobilo za nastop z velikimi težavami in stroški. Plesalka je prišla in šele pred nastopom se je zvedelo, da pri svojih eksotičnih plesih ne nosi nobenega oblačila razven okrog telesa ovite velike žive kače. Vodstvu orfeja in publiki bi bili taki plesi,

Sport

Smučarji!

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora priredi izlet na Klopni vrh v treh skupinah. Prva je pod vodstvom načelnika odšla danes ob 13.18, druga odide ob 17. in tretja jutri zjutraj ob 5.38. — Na Pohorju, zlasti v okolici Klopnega vrha je smuka izredno ugodna.

Peltzer v Ameriki.

Nemški tekač rekorder dr. Oton Peltzer je prispel v Ameriko, kjer so ga sprejeli zastopniki nemških in ameriških klubov. Pozdravil ga je tudi nemški konzul. Glede načrtov in namenov, ki jih ima v Ameriki, ni izdal ničesar. Dejal je, da sam ne ve, kaj bo počel. Potoval bo v San Francisko k sorodnikom. Vsekakor ima svetovni rekorder tajne namene.

Drsalec Grafström.

Švedska drsalna zveza je izdala za bivšim prvakom v drsanju Grafströmom »tiralico«, ki je imela popoln uspeh. Pazivno, da pošlje svoj naslov zvezi, se je rekorder naslednjega dne odzval na berlinskem konzulatu. Tako je Švedska zopet prišla do odličnega reprezentanta, ki jo bo zastopal na olimpijskih igrah. Izgledi ostalih konkurentov so se s prijavo Grafströma znatno zmanjšali.

Sokolstvo

„Pot v sokolsko življenje“

Tak je naslov majhni knjižici, ki jo je izdal Jugoslov. Sok. Savez za naraščaj in deco, da se jima razdeli na sokolski praznik 1. decembra. Ker dokazuje tudi ta knjižica, da je Sokolstvo poleg telesno-vzgojne i visoko etična in v smislu jugoslovenskega nacionalizma unitaristična organizacija, naj sledi nekoliko citatov iz te knjižice!

»En narod — ena država — eno Sokolstvo!«

»Sokolstvo je največja slovanska organizacija, ki vzgaja Slovane v telesno močne in duševno plemenite ljudi.«

»Vsega lepega se naučiš v sokolski telovadnici... Naučiš se biti dober. Ljubi, spoštuj, slušaj svoje starše! Ne muči živali, tudi ona čuti bolečine! Spoštuj prirodo, ne uničuj brezmišelnih cvetic, zelišč in drevja! Ne zaničaj siromaka! Usmilj se ga, pomagaj mu! Bodi plemenit v sili in potrebi!«

»Naučiš se biti pošten, pravičen in čist po duši. Govori vedno in povsod le resnico... Ne laži, ne kolni, ne opravljaj.«

»Naučiš se biti marljiv. Delo je čast, lenoba je sramota.«

»Naučiš se izpovedati svoje prepričanje odkrito in spoštovati tuje.«

»Dolžnosti sokolske... segajo tudi v

življenje izven sokolske telovadnice. V šoli in doma bodi vsekdar poslušen, vedi se spodobno, spoštuj učitelje in starejše ljudi.«

»S sokolsko telovadbo naučiš se discipline, ki velja tem več, ker je prostovoljna; z njo se naučiš obvladati samega sebe, kar je najtežja, a najlepša zmagaja. Spoznavaj samega sebe, da boš trezen v mislih in pravičen v sodbi.«

»Domovina je mati nas vseh. Bodi ji vdan in zvest do groba! Ta tvoja zvestoba ne bodi hrupna in glasna, ona bodi tiha in vztrajna! To zvestobo izpričaj v delu in življenju!«

»Sokolski mladini je prepovedano uživanje alkoholnih pijač in pušenje.«

Navedeni citati lahko prepričajo vsakogar, kdor ima predsodke o Sokolstvu, kakšni so temu nameni. Dovolj so pač močni, da jih lahko razprše: da uvidi torej vsak pošten in dobronamen Jugosloven da mu je odprta pot v Sokolstvo in da tudi svoje dete lahko zaupa Sokolu.

A. J.

Japonski kimono - žrtev evropske mode

Kimono, slikovita narodna noša, ki so jo Japonke čislale dolga stoletja, je imel velik vpliv na evropsko modo, toda v Mikadovem carstvu izginja vedno bolj in se umika novotarijam. Preti mu nevarnost, da bo popolnoma izpodrinjen. To ugotovitev je objavila v nekem tokijskem listu gospa Fusae Čikava, voditeljica japonskega ženskega gibanja. Kot razlog opuščanja noše navaja dejstvo, da japonskim ženam ni dana možnost, da si nabavijo dragoceno svilo in brokatna sukna, ki so potrebna za kimono. Japonka, ki se želi oblačiti v skladu z običaji domačije, rabi dvakratna sredstva, kot pri nabavi elegantnih evropskih oblek. Niti najboljši pariški modeli niso tako dragi kot kimono, izdelan pri dobrem japonskem krojaču. Razen tega je še razlog, ki zapostavlja kimono. Kimono-noša je jako nerodna, kajti široki trak, nazvan »obi«, ki se čvrsto privije v bokih telesu, je tudi iz težke svile in ženskam nadležno breme. Končno je radi stiskanja telesa nasprotno modernim principom higijene in nezdrav. Kimono-nošnja je tudi zelo dolga in ovira moderno Japonko v kretanjah. Že 80 odstotkov učenk vseh šol v japonskih mestih in do 50 odstotkov na deželi oblačijo obleke, ki odgovarjajo evropskemu stilu. Ravno tako so v rabi tudi evropske nogavice in čevlji. Mlade žene nosijo po večini kostume, ki se v ničemer ne razlikujejo od onih, ki jih srečujemo v Parizu ali Newyorku. Kimono se zadržuje le pri starejših damah, ki se svojimi običajem ne morejo in ne želijo izneveriti.

Maksim Gorki:

Otroška leta

54 Poslovenil dr. I. D.

Pazno je sledil, da je nalila babica čaj njemu in sebi v enaki meri in da ga je izpila ravno toliko čašic kakor on.

»Še eno, kaj?« ga je vpraševala, predno je natočila ves čaj.

Ded je pogledal v čajnik in rekel: »Nu, daj — še eno!«

Tudi olje za luč pred sveto sliko je kupoval vsak zase; vse to po pol stotini let vzajemnega truda.

Meni je bilo i smešno i odvratno gledati vse te dedove neumnosti, babici pa — samo smešno.

»Pusti ga!« me je pomirjala. »Nu, kaj za to? Star je, zato pa nori! Osemdeset jih že ima! Pusti ga, naj nori, saj nikomur v škodo! Sebi in tebi že zaslužiš kruha, ne boj se!«

In tudi jaz sem začel služiti denar; ob nedeljah sem rano zjutraj vzel vrečo in se odpravil po dvoriščih in ulicah, pobirat govajih kosti, cunje in starega železa. Pud cunj so kupovali starinarji po dve grivni, železo — ravno tako, pud kosti pa po osem kopejk. S tem delom sem se pečal tudi ob delavnikih po šoli. Vsako soboto sem prodal raznega blaga in izkupil do trideset kopejk, do petdeset, včasih tudi več.

Babica mi je vzela denar, ga počasi spuščala v žep pri jopi in me je hvalila, povsivši oči:

»Hvala ti, dragi moj! Midva se bova že preživila, ne? Če ne bo drugače!«

Nekoč sem videl, kako je, na dlani držeč moje petice, ogledovala denar in molče jokala, ena solza ji je motno visela na nosu.

Več kakor starinarstvo, je nesla tatvina drv v skladiščih lesa na bregu Oke ali pa na Pesku, — na otoku, kjer so ob semanjih dneh trgovali z železom v nahitro zbitih stojnicah.

Ko je bil semenj končan, so stojnice razdrli, drogove in deske so zložili na kupe; tam na Pesku je ležalo vse to do pomladanske povodnj. Za dobro desko so plačevali hišni posestniki po

deset kopejk, na dan pa je bilo mogoče izmekniti po dve. Da se je pa to posrečilo, je bilo neobhodno potrebno slabo vreme, ko sta metež ali dež razpodila stražnike in jih prisilila, da so se poskrili.

Nabrala se nas je tovariška tolpa; desetletni Sanjka Vjahir, sinček beračice, ljubeč deček, nežen in vedno mirno vesel; brezdomi Kostroma, vihrav in košččen, z velikimi črnimi očmi, ki se je pozneje, trinajstleten, obesil v koloniji za mlade zločince, ker je ukradel par golobov; tatarček Habi, ki je imel dvanast let in bil silno močan, pa prostodušen in dober; toponosi Jasi, sin pokopališnega stražnika in grobarja, deček osmih let, molčeč kakor riba, ki pa ga je metala božjast; najstarejši pa je bil sin vdove po nekem krojaču, Griška Čurka, preudaren, pravičen in strasten borec na pesti, — vsi smo bili iz ene ulice.

Tatvina se v predmestju ni štela v greh, ampak je bila običaj in skoraj edino sredstvo za življenje na pol gladnih meščanov. Poldrugi mesec trajajoči semnji niso mogli nahraniti za celo leto in prav mnogo poštenih hišnih gospodarjev si je poiskalo »zasluzek na reki« — lovili so drva in bruna, ki jih je prinesla povodenj, prevažali so na čolnih manjše tovore, v glavnem pa so se pečali s tatvino na barkah in jemali sploh vse, kar ni bilo trdno pribito. Ob nedeljah so se odrastli bahali s tem, kar se jim je posrečilo, otroci pa so jih poslušali in se učili.

Spomladi, v vročem času pred semnom, so bile zvečer ulice predmestja na gosto posejane s pijanimi rokodelci, izvoščki in vsakovrstnimi delavci, predmestni otroci so stikali po njihovih žepih, to je bil uzakonjen posel, pečali so se z njim brez bojazni, pred očmi starejših.

Kradli so tesarjem njihovo orodje, vijake voznikom, železne zagvozde pri oséh; naša kompanija se ni pečala s takimi stvarmi. Čurka je nekoč odločno izjavil:

»Kradel ne bom, mati mi je prepo-vedala.«

»Jaz pa — se bojim!« je rekel Habi.

Kostruma je imel stud pred tatovi, besedo tat je izgovarjal posebno s poudarkom, in kadar je videl, da tuji otroci obirajo pijsance, jih je razgnal, in če je mogel dečka ujeti, ga je hudo pretepel. Ta velikooki, neveseli deček se je imel za odrastlega človeka; hodil je s čudno dolgim korakom, kakor prenašalec tovorov, prizadeval si je, govoriti z globokim, surovim glasom, ves je bil nekako tog, zamišljen in star. Vjahir je bil uverjen, da je tatvina — greh.

Izmikati deske in drogove s Peska pa se ni imelo za greh, nobeden izmed nas se tega ni bal in iztuhtali smo celo vrsto zvijač, ki so nam olajševale to delo. Ko se je zvečer začelo temniti ali pa ob slabem vremenu, sta se Vjahir in Jasi odpravila na Pesek čez zaliv, po vzbuhlem, mokrem

ledu, šla sta tako, da so ju videli in se trudila, obrniti pozornost stražnikov nase; mi četvorica pa smo šli čez neopaženo, posamič. Straža, vzne mirjena po Jasju in Vjahirju, jim je sledila, mi pa smo se sešli pri kupu, katerega smo naprej označili, si izbrali bremena in, med tem ko sta urna tovariša dražila stražo, jo silila, da je tekla za njima, smo se mi odpravili nazaj. Vsak izmed nas je imel vrvico, na njenem koncu je bil zakrivljen velik žebelj; s to vrvjo smo vlekli deske in drogove po snegu in po ledu. — straža nas skoraj nikoli ni opazila, če pa nas je zapazila — nas ni mogla ujeti. Ko smo prodali, kar smo prinesli, smo razdelili izkupiček na šest delov, prišlo je na vsakega po pet, včasih po sedem kopejk.

(Dalie prihodnjic.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasi, ki trgoveškega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Snežni čevlji, galoše vseh najboljših svetovnih znamk po brezkonkurenčnih cenah pri Jos. Moravec, Maribor, Slovenska ul. 12. Popravila se sprejemajo. 27a

Knjige veže

od priproste do umetniško dovršene vezave solidno in ceno atelje za umetno knjigoveštvo Miho Vahtar, Maribor, Gosposka ul. 24 in 37. 428

Kupim staro zlato,

srebrn denar, umetno zobovje' po najvišjih cenah. Iger, Maribor, Gosposka ulica 15. 11a

Obrtniški koledar

za leto 1928 z jako priročno obliko v platno vezan in z zanimivo poučno vsebino se dobi v trgovini gospda Miho Vahtarja. 1913

Otroka

sprejemem v dobro oskrbo. Tattenbachova 16. III. Florian. 1886

Hišo

z 2 stanovanji in vrtom prodam. Studenci, Kralja Matjaža ulica 34. 1912

Galoše in snežne čevlje

popravlja Ameriška vulkanizacija. Maribor, Zrinjski trg. 1649

Velika zaloga kuhinjske posode.

Vsaki gospodinjji znano prvovrstno posodo znamke »Herkules«, la. aluminijevo, litoželezno, postekleno, tehtnice, ribeže, sita, deske za testo, valarje, likalnike, razne oblike za pecivo, kutile za špecerilo in dišave, kotličke in šibe za sneg, solnike, mlečne kangle, cedila, vedrice, umivalnike, vrče, stiskalnice za ocvirke in krompir, samovare »Phöbus« in druge vrste, skafe, lonce za kuhanje perila in perilnice, jedilno orodje in žlice vseh vrst, jedilne servise iz porcelana, krožnike iz porcelana in kamenine, umivalne garniture in vse vrste steklene robe. — Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. — 15a

Kolesa in motorje shranjuje

preko zime tvrdka Justin Gustinčič, Tattenbachova 14. 26a

Specijalna delavnica

za črkoslikarstvo in soboslikarstvo, Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2. Maribor. 1725

Oddam takoj

prazno sobo gospej ali gospodični, ki mi plača za 3 mesece naprej. Tattenbachova 16. III. Florian. 1885

Vajenca

od 14—16 let starega sprejemem za delikatesno stroko. Naslov v upravi »Večernika«. 1896

Abonente

sprejemem na dobro hrano. Obed po Din 7.50, večerja po Din 5. — Brezalkohlna restavracija »Pri zvezdi«, Maribor, Pod mostom 11. 1911

Sobo in soblco

z 1 ali 2 posteljama oddam v najem takoj ali s 15. decembrom. Vhod s stopnic. Linhartova ul. 12. 1891

Sobo in kuhinjo

oddam v Dušanovi ul. 12. 1890

Kupim hišo

tudi v bližini mesta, takojšnja vselitev 50 do 60.000 Din. Ponudbe pod »Plačnik« na upravo lista. 1897

Smučl in potrebščine

se dobijo samo pri Igu Baloh, Vetrinjska ul. 18. 1892

Medlorožaste in medlorumene so barvne nianse Osram-svetiljke.

So to svetiljke, ki sevajo prijetno, razpoložerje vzbujajočo svetlobo.

OSRAM

Brez posebnega obvestila!

Globoko užaloščeni naznanjamo tem potom pretužno vest, da nas je naša nad vse ljubljena in nepozabljena mati, gospa

Ivanka Cutić

puškarjeva soproga in hišna posestnica

v 44. letu svoje starosti danes 10. decembra 1927 v Gradcu po dolgi mukopolni in z angeljsko potrpežljivostjo prenašani bolezn. za vedno zapustila.

Maribor, dne 10. decembra 1927. 1915

Marija in Karla, otroka in ostali sorodniki.

Pes z znamko Radvanje 122 se je zatekel. Vprašati: Tezno, šola, do 15. t. m. 1895

Tečaj

za vezenje Dichtelcipk in praktično šivanje prične. Vpisovanje do preklica v Pokojninskem zavodu, Dr. Verstovškova ul. 4. Istotam so vsakovrstni šivalni stroji na prodaj. — Gabrenja. —

Lep solnčen lokal s stanovanjem in pritliklinami se odda takoj v Studencih, Sokolska ulica 6. Vprašati istotam. 1900

V gostilni Dolničar

Aleksandrova cesta 79 se vrši v soboto in nedeljo pojedina krvavih in jetrnih klobas ter krofov. 1894

Najprimernejša

božična darila

kupite najceneje pri tvrdki ANICA TRAUEN Grajski trg 1. 24a

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri tvrdki Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14

Kisle zelnate glave

za Sarmo ter dobro kisle zelje in fino kadno repo se dobi pri gospej Lovrec Glavni trg, vrsta olja. 1820

Kupujte obleke in perilo pri

I. Trpinu, Maribor

Glavni trg 17

ker tam je res dobro blago in poceni 208

VELIKA BOŽIČNA PRODAJA

Vse blago je ceneje!

Oglejte si velikansko razstavo!

VELETRGOVINA
TRGOVSKI DOM, MARIBOR

1909

Dražbeni oklic.

Dne 3. februarja 1928 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Grajska vrata, vl. št. 168, stavbišče, dvonadstropna hiša s 16 sobami, vinsko kletjo, z več skladišči, s trg. lokalom, mesnico, gostiln. lokali in gospodarsko poslopje z vin. kletjo, drvarnico, konj. hlevom, pralnico in stanovanjem za hišnico.

Cenilna vrednost: 391.868 Din, polovica torej 195.934 Din
Najmanjši ponudek: 97.967 Din.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na gradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 25. 11. 1927.

E 4561|27-9

POZOR!

POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,
ako Vam Vaši stroji nagajajo obrnite se na specialno mehnično delavnico **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ulica št. 14, kČr ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 937

Volna, bombaž, svila

1425 za pletenje in ročna dela.

Slavko Cernetič, Maribor, Aleksandrova 23

GLASOVI 60. ODDAJNIH POSTAJ

s posebnim četverosvetilnim REINARTZ R 4, aparatom modela 1927/28

Najboljši in najenostavnejši sprejemalnik sedanjosti, bi bilo najlepše in najprimernejše **božično darilo**. Ni Vam treba hoditi v kavarno poslušati koncerte, ker čujete lahko, ako si nabavite naš aparat, najlepše opere in operete iz vse Evrope v lastnem domu

RADIO-STARKEL - MARIBOR

TRG SVOBODE 6

1699

TRG SVOBODE 6

Zastopstvo za Ptuj in okolico: V. Sprušina, mehanik v Ptuj.

Za povečanje trgovine išče mirnega družabnika

za eno najboljšo idočih trgovin v Mariboru. Potrebno približno 100 — 150 tisoč Din. Obrestujem z 20%. Pismene ponudbe na upravo lista pod „Božič“.

Okras za božična drevesa

navadne in čarobne svečke, galanterijo, drobnarijo, parfumerijo, papir, pletenine, špago, vrvarske in pletarske izdelke itd. priporoča na drobno in debelo

Draco Rosina, Maribor, Vetrinška 26

KLOBUKI, KAPE, PERILO,

samoveznice, obleke, čevlji, nogavice itd. v veliki izbiri po najsolidnejših cenah pri

Jakobu Lah, Maribor
samo Glavni tre št. 2.

NAJPRIMERNEJŠA

DARILA ZA BOŽIČ

so kovčki, usnjate torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše i. t. d.

Vse to se dobi v veliki izbiri in po zmernih cenah pri

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Telefon 207

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO

1546

PINTER & LENARD

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 32 — 34

Traverze, cement, železo, žičnike, žico, strešno lepenko, poljedelsko orodje, peči in štedilnike, vseh vrst kovanja za stavbe, orodje za obrtnike, kuhinjsko posodo itd. v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Kavarna

EVROPA

Od 10. decembra naprej nov spored. V nedeljo dne 11. t. m. popoldanski koncert z večernim programom in koncertom. Začetek ob 1/2 16. 1907

ZIMSKE SUKNJE

RAGLANE

kratke suknje z ali brez krznenega ovratnika, zimske obleke, otroške kostume in plašče kupite najbolje in najceneje v oblačilnici

1905

Franc Cverlin

Maribor, Gosposka ul. 32

Za naročila po meri bogata zaloga blaga

POTREBNO JE,

da si pravočasno nabavite

božična darila

ki jih nameravate pokloniti svojem.

Ni ne odlašajte in si nemudoma oglejte bogato zalogo trdke

L. ORNIK, Koroška 9

ki Vam nudi vse oblačilne predmete, kakor tudi vse vrste perla na obroke po neverjetno nizkih cenah. 1902

Slikanice, mladinske knjige

so najlepše in najcenejše božično darilo za otroke

Oglejte si izložbe knjigarne „Tiskovne zadruga“ v

Mariboru, Aleksandrova cesta 13

Večji promet! Znižane cene!
Izvrsten in cenen premog!
I Brezkonkurenčno!

PEKLENICA

4800 kalorij — brez kamenja — brez žlindre — malenkosten pepel — brez duha po žveplu — radi tega posebno priporočljiv za stanovanja.

NOVE CENE:

Po vagonih franko Mursko-Središče, žel. postaja . Din 26—
[za 100 kg]
Po vozovih od 2000 kg dalje, franko dom postavljen Din 36—
[za 100 kg]
v detajlu na dom postavljen Din 40—
1872 [za 100 kg]

Glavno zastopstvo:

Božidar Guštin - Maribor
Pisarna: Cankarjeva 1 Skladišče: Cankarjeva 24 - tel. 400

Božični prazniki se bližajo!

Priporočam svojo bogato zalogo galanterijskega blaga, igrač kakor tudi hišnega in kuhinjskega orodja po najnižjih cenah. Posebno ugodna nakupna-priiložnost: **domači čevlji za otroke od Din 10, za dame od Din 22, za gospode od Din 25 naprej, tri pare sortiranih ženskih nogavic 20 Din vsake kvalitete. Pri nakupu za Din 100 dajem 5% popust.** 1890

Josip Milnarič, Maribor, Glavni trg 17.

Če potrebujete

za Božič prvovrstne **Bizjakove kekse**, jih dobite tudi v **delikatesni trgovini**

Franjo Kurinčič, Aleksandrova 31

Tam se nahaja tudi prijeten buffet za sedeče goste!

KARO MARIBOR
KOROŠKA CESTA 19

Specijaliteta: **Nepremojljivi jesenski in zimski čevlji!**

1275

Češko posteljno perje in puh

rudi tvrdka

Franjo Majer, Maribor, Glavni trg št. 9

Robausov SUHOR Sluga

je čajno pecivo velike redilne vrednosti. Vsaka gospodinja naj ima **SUHOR** vedno za namizje pripravljen. Gospodinja, preglejte še danes svojo zalogo!

Mobilije, preproge

linolej, zavese, posteljne odeje, namizne prte, posteljne vložke, žimnice, posteljno perje in puh, blago za mobilije, žimo, afrik in sploh vse potrebščine za postelje dobite priznano ceneno pri tvrdki

Karol Preis
in zalogi pohištva združenih mizarjev
Maribor, Gosposka ul. 20

Ilustrirani ceniki brezplačno!

Pletene

veste, jopice, puloverje, volнено zimsko perilo za gospode, najlepše češko in angleško blago v vseh modnih barvah za moške obleke in razno drugo manufakturno blago nudi v lepi izbiri in po znano solidnih cenah manufakturna trgovina

M. FELDIN :: MARIBOR
GRAJSKI TRG 1 VETRINSKA ULICA

Državni in drugi nastavljenici imajo zruaten popust!

V priznano dobri

kvaliteti in izredno nizkih cenah nabavite vaše zimske potrebščine kakor velourje, kamgarne, doubl-sukno, parhente in drugo manufakturno blago edino le pri tvrdki 1885

J. Preac, Gl. trg 13
MARIBOR

KAVARNA JADRAN KONCERT

v soboto in nedeljo pri normalnih cenah

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru sprejema vse **zdrave** osebe bivajoče v Sloveniji, nad 50 do 80 let stare

samo še do 31. dec. 1927.

Podporna vsota iznaša od 1000 do 16.000 Din. Društvo šteje že nad 1200 članov. — Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastoj iz pisarne

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru
Aleksandrova cesta 45/II.

Dobro in poceni

kupite tudi v manufakturni trgovini

Srečko Pihlar, Maribor
Gosposka ulica 5 1708

Ne samo nizke cene

ampak tudi kvaliteta blaga, ki ga kupite v trgovini

I. N. Šoštarič, Maribor
Aleksandrova cesta 13

Vas zadovolji v vsakem oziru. 1697

Na zalogi je največja izbira najnovejšega blaga za moške in ženske obleke, plašče in perilo. Izgotovljene obleke za moške, ženske in otroke. Najnovejši kroji in zelo nizke cene. Postrežba točna in solidna.

SVETOVNI PATENT
„ZEPHIR“
Lesna trajno goreča peč z zračno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur
„ZEPHIR“, tvornica peč
Zastopstvo za Maribor železnina
PINTER & LENARD

Naiboljši podplati

se dobijo samo pri

Arminu Ellingerju
Kralja Petra trg 9

Pisemski papir

najmodernejše izpeljave le pri

Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11
Poinilna peresa znamk **Waterman, Montblanc, Penkala**

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenonega kisa; čaj v zavitkih in odprt dobite po ugodnih cenah v trgovini

JAKOB PERHAVEC - MARIBOR - GOSPOSKA 19

NA DROBNO IN DEBELO Tevarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov POSTREŽBA TOČNA